

Trædrejer

Af Søren Vadstrup
Maj 2006

Enhver, der har prøvet at skære i drejende træ bliver facineret af de flotte former og muligheder, man kan skabe på denne meget enkle måde. Allerede i jernalderen, 200 år før Kr. kunne man dreje fine skåle, håndtag og skeer og senere, i vikingetiden, endvidere hjulblokke og hjulnav, alt sammen på den uhyre simple *vippedrejebænk*. Da *foddrejebænken* med sin fortløbende roterende drejebælgelse kom til i middelalderen, kom der fart i drejeriet med spinderokken, som eet af de fornemmeste produkter, men også møbler, knagerækker, tallerkenrækker m.v. fik drejede detaljer - plus egentlige bygnings-elementer som trappebalustre og -sceptre, trædørgreb m.v. Også skæring af gevind i træ blev trædrejerens arbejde.

I dag er denne ældgamle trædrejer-proces stærkt industrialiseret og automatiseret, så det egentlige trædrejer-håndværk er overladt til ganske små *nicher* som fremstilling af prototyper for de masseproducerede ting, eller reparationer og udskiftninger af drejede dele på møbler, trapper, dørhåndtag etc. Mange trædrejere udfører dog også *unika* som skåle, lysestager, nøddeknækkere, trælegetøj, i helt moderne design.

Det er imponerende at se en dygtig hånd-trædrejer fremstille en række smukt profilerede, drejede skabsben, balustre eller dørgreb på "øjemål", blot med små sigtemærker på *anlægget* - plus den uundværlige krumpasser/dansemester, som hjælp.

Relaterede fag

Bygnings-, møbel- og maskinsnedker

Uddannelse

Første del af grunduddannelsen er fælles med maskinsnedkeruddannelsen. Uddannelsen varer i 3 år og 10 måneder, hvoraf 45 uger er skoleuddannelse. Skoleuddannelsen for trædrejerspecialet tages på Skive tekniske skole. Her læres den egentlige hånddrejningsteknik. Industriedrejningen læres i løbet af praktiktiden.

P.t. udbydes ingen efteruddannelse

Beskæftigede / antal virksomheder

Der findes cirka 30 trædrejervirksomheder i Danmark, hvoraf de færreste dog er egentlige hånddrejere. Skoleuddannelsen af trædrejer-lærlinge, der supplerer den praktiske uddannelse i virksomhederne, er samlet på Skive Tekniske Skole, hvor der udklækkes cirka 3-5 elever om året.